

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

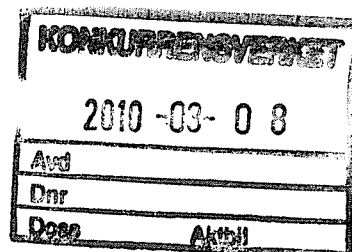
DOM
 2010-03-05
 Meddelad i Stockholm

Mål nr
 21748-10
 Enhet 12

SÖKANDE

NFB Transport Systems AB, 556273-6354

Ombud: Advokat Fredrik Linder/ jur.kand. Mikael Dubois
 Hamilton Advokatbyrå
 Box 715
 101 33 Stockholm

MOTPARTER

Danderyds kommun
 Haninge kommun
 Lidingö stad
 Nynäshamns kommun
 Solna stad
 Stockholms läns landsting (inkl. bolag, förvaltningar och stiftelser)
 Stockholms stad (inkl. fackförvaltningar och stadsförvaltningar)
 AB Familjebostäder
 AB Stockholmshem
 Skolfastigheter i Stockholm AB
 Stockholms Hamn AB
 Stockholms stads Parkerings AB
 Sundbybergs stad
 Tyresö kommun
 Upplands Väsby kommun
 Österåkers kommun

Ombud: SKL Kommentus AB
 117 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Förvaltningsrätten har denna dag upphävt sitt interimistiska beslut den 3 februari 2010 i mål nr 21700-10 rörande den i detta mål aktuella upphandlingen.

Dok.Id 4842

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

SKL Kommentus AB (Kommentus) har genomfört en samordnad upphandling med öppet förfarande avseende ramavtal för möbel- och kontorsflyttning på uppdrag av upphandlande myndigheter i kommuner och landsting samt kommunala bolag i bl.a. Stockholms län (ref. 10034). Av tilldelningsbeslut avsända den 25 januari 2010 framgår att Kommentus på de upphandlande myndigheternas vägnar har beslutat att anta anbud från andra anbudsgivare än NFB Transport Systems AB (NFB).

Förvaltningsrätten (dåvarande länsrätten) har den 3 februari 2010 i mål nr 21700-10 (tidigare med mål nr 2257-10) beslutat interimistiskt att upphandlingen inte får avslutas i den del den avser anbudsområde Stockholm, innan något annat har beslutats.

YRKANDEN, GRUNDER M.M.

NFB ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att upphandlingen ska göras om vad avser anbudsområde Stockholm. Som grund för sin ansökan anför bolaget i huvudsak följande.

NFB har uteslutits från utvärdering i upphandlingen p.g.a. att Kommentus ansett att NFB offererat ett onormalt lågt pris. Kommentus har inte angett några skäl till varför man anser att NFB:s priser är onormalt låga. NFB har således inte beretts tillfälle att yttra sig över Kommentus skäl för beslutet att förkasta NFB:s anbud. Kommentus har heller inte visat att NFB inte kan leverera till de offererade priserna. Kommentus förkastande av NFB:s anbud strider mot likabehandlingsprincipen, 1 kap. 9 § samt 12 kap. 3 § LOU.

Kommentus har i upphandlingen använt sig av utvärderingskriteriet Kvalitet, innebärande utvärdering med hjälp av referenter. De aktuella referensfrågorna avser huvudsakligen vilken erfarenhet samt vilka kvalifikationer och resurser anbudsgivaren förfogar över för att säkerställa ett gott ut-

förande av de tjänster som upphandlingen avser. Kommentus utvärdering av referenser strider mot 1 kap. 9 § LOU.

Den prismodell som anges i Förfrågningsunderlaget och som har tillämpats i utvärderingen i upphandlingen saknar verklighetsförankring och säkerställer inte att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas. Utformningen av prismodellen gör att en utvärdering omöjligen kan leda till ett rättvisande resultat. Prismodellen strider mot likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

NFB kan komma att lida skada enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU eftersom NFB vid en korrekt utförd upphandling skulle ha kunnat antas som leverantör i upphandlingen.

Förutsättningar att förkasta NFB:s anbud enligt 12 kap. 3 § (onormalt lågt anbud) föreligger inte.

I ett e-postmeddelande från Kommentus till NFB den 26 november 2009 framställdes begäran om förklaringar avseende vissa delar av NFB:s anbud. Maria Krantz, Kommentus, anförde bl.a. följande: ”Ni har offererat 0 kr för alla tjänster under prislistans del ”Interna och externa flyttuppdrag”, med undantag för pris per km för överskjutande antal km över 40 km. Ni har även offererat 0 kr/tim för packmästare och för förvaring i container per vecka och månad. Observera att det är kunden som väljer vad som ska avropas i prislistan. Kunden kan välja mellan att avropa flyttjänst per timme eller Internt/externt flyttuppdrag. För det fall kunden väljer att avropa Internt eller externt flyttuppdrag får ingen ytterligare avgift tas ut eftersom alla kostnader ska ingå i tjänsten. Vänligen redovisa och förklara hur ni avser att fullfölja flyttuppdragen utan att tacka nej till uppdrag som innebär ingen eller en mycket liten intäkt för Er.” NFB lämnade bl.a. följande förklaring i e-post till Maria Krantz den 1 december 2009: ”Uppgiften om kunders ensidiga rätt att välja debiteringsform är ny och har inte framkommit i upphandlingen. NFB har utfört flyttuppdrag för det som omfattas av den aktuella upphandlingen i upp till 20 år och i princip aldrig

sagt nej till ett uppdrag och vi avser inte att ändra på detta. Upphandlingen omfattar så stor totalvolym att NFB kalkylerar med en sammantagen lönsamhet även om enskilda uppdrag innebär ingen eller en mycket liten intäkt för NFB". Maria Krantz lämnade via e-post den 9 december 2009 följande svar: "SKL Kommentus kan av Er förklaring inte utläsa hur Ni avser att fullfölja kontraktet avseende prislistans tjänster, fast pris. Er hänvisning till gällande avtal, då Er prislista är fullständigt ifylld, saknar relevans eftersom Ni i denna upphandling lämnat 0 kr på samtliga poster avseende fast pris (Interna och Externa flyttuppdrag). Om godtagbara skäl inte inkommer senast den 14 december 2009 kan Ert anbud komma att förkastas som orimligt lågt." I e-post till Maria Krantz den 11 december 2009 uppgav NFB bl.a. följande.: "NFB har i sitt anbud utgått från att en stor del av bokningar av uppdrag kommer att ske enligt timprislista. En del av uppdragen kommer att utföras till fast pris och på dessa kommer NFB inte att tjäna några pengar. Detta har NFB också utgått ifrån i sitt anbud. I ett avtal som inrymmer tusentals enskilda uppdrag är NFB:s utgångspunkt inte att varje sådant uppdrag måste generera vinst utan att helheten ska vara lönsam. Sammanfattningsvis är det med hänsyn till NFB:s erfarenhet, storlek och ekonomiska styrka inget tvivel om att NFB kommer att kunna leverera aktuella tjänster under avtalstiden till de priser som har offererats. Om inte detta svar är tillfredsställande så har vi sannolikt missförstått frågan och ber er i så fall vänligen förtydliga den."

Efter NFB:s svar har Kommentus inte återkommit till NFB under tiden fram till tilldelningsbeslutet fattades. Kommentus har således begärt en förklaring till NFB:s anbud. Däremot har Kommentus inte angivit några skäl till varför man avser att förkasta NFB:s anbud. Än mindre har Kommentus berett NFB tillfälle att yttra sig över Kommentus skäl för att förkasta anbudet med beaktande av de förklaringar NFB lämnat. Således har Kommentus brutit mot 12 kap. 3 § tredje stycket LOU. Det ska härvid noteras att Kommentus inte ens i upphandlingsprotokollet angivit några skäl till varför man ansett att NFB:s anbud är onormalt lågt, utan endast angivit att: "Anbudet förkastas då det bedöms som orimligt lågt."

Vad avser offererade priser måste samtliga av NFB:s offererade priser beaktas, inte endast de kategorier där NFB offererat 0 kr i pris. NFB har förklarat sin prissättning med att NFB utifrån sin långa erfarenhet på området, kalkylerar med en sammantagen lönsamhet även om enskilda uppdrag innebär en mycket liten intäkt. Som NFB anger i svar till Kommentus av den 1 december 2009 är uppgiften om kunders ensidiga rätt att välja debiteringsform ny och har inte framkommit i upphandlingen. Det framgår ingenslans i upphandlingsdokumentationen att kunden ensidigt kan välja debiteringsform, utan detta får förutsättas bestämmas mellan avropande myndighet och leverantör. NFB har således utgått från att avrop från priser i alla priskorgar kan bli aktuellt. NFB:s förklaringar till NFB:s prissättning är objektivt godtagbara. Kommentus har inte beaktat dessa förklaringar. Mot bakgrund av NFB:s erfarenhet, storlek och ekonomiska styrka råder det inget tvivel om att NFB kommer att kunna leverera aktuella tjänster under avtalstiden till de priser som har offererats. Kommentus har inte påstått, och än mindre visat, att NFB inte kommer att kunna leverera till de offererade priserna och har därmed inte uppfyllt sin bevisbörda. Kommentus beslut att förkasta NFB:s anbud strider även i denna del mot LOU.

Av NFB:s anbud framgår att NFB:s offererade totalpris enligt utvärderingsmodellen i upphandlingen är 93 290 SEK. ICM, som antagits som anbudsgivare nr 1 i upphandlingen, har enligt utvärderingsprotokoll daterat den 26 januari 2010 offererat ett totalpris om 89 988,69 SEK. Dock har ICM inte uteslutits p.g.a. att deras pris är orimligt lågt. Det ter sig ytterst märkligt att NFB har uteslutits p.g.a. onormalt lågt pris samtidigt som vinnande anbudsgivare med ett lägre offererat pris enligt utvärderingsmodellen inte har uteslutits på denna grund.

Referensfrågornas utformning strider mot 1 kap. 9 § LOU

Samtliga referensfrågor som har använts i utvärderingsfasen i upphandlingen avser huvudsakligen vilken erfarenhet samt vilka kvalifikationer och resurser anbudsgivaren förfogar över för att säkerställa ett gott utförande av de tjäns-

ter som upphandlingen avser, och syftar därmed inte till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Förfrågningsunderlaget strider därför i denna del, dvs. avseende utvärderingskriteriet Kvalitet i sin helhet, mot 1 kap. 9 § LOU.

Prismodellen har inte tillräcklig verklighetsförankring och säkerställer inte att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas.

Enligt specifikationen för Priskorg 2 i den aktuella upphandlingen innefattas i denna priskorg priser för bl.a. 120 kvm intern flytt av bohag, 40 kbm intern flytt av inredning och utrustning för laboratorier, 100 hyllmeter av intern flytt av arkiv/bibliotek samt 200 st flyttkartonger. Enligt specifikationen för Priskorg 3 i den aktuella upphandlingen innefattas i denna priskorg priser för bl.a. 20 st ”tillägg Piano”, 60 timmar demontering och montering av hyllor, 120 hyllmeter arkiv/biblioteksflyttning samt 10 månader förvaring i containere. Det följer av domar från Kammarrätten i Göteborg, mål nr 3903-09 och 3904-09, att en inbördes viktning mellan olika prisposter måste vara proportionerligt fördelad och vara förankrad i verkligheten. Av de exempel som NFB anfört ovan framgår att Kommentus viktat styckpriser, kvadratmeterpriser, kubikmeterpriser, hyllmeterpriser, timpriser och månadspriser inom Priskorg 2 respektive Priskorg 3. Kommentus har inte i förfrågningsunderlaget eller i övrigt under upphandlingens genomförande redovisat någon grund för att just de angivna antal timmar, hyllmeter, kvadratmeter, kubikmeter etc. utgör en korrekt viktning. En jämförelse kan göras med Priskorg 1, där endast en enhet (timmar) förekommer. Detta skapar bättre förutsättningar för att ett rättvisande resultat ska kunna åstadkommas. Den i Priskorg 2 och 3 angivna inbördes viktningen mellan olika poster saknar verklighetsförankring och strider mot 1 kap. 9 § LOU.

I dokumentet Frågor och svar på sid. 9 under rubriken ”Svar fråga 3” uppger Kommentus bl.a. följande. ”I priskorg 2 lägger anbudsgivaren först in samma pris som denne uppgivit i prislistan på de tjänster som efterfrågas. Om den totala summan för priskorgen då överstiger rabattgränsen för aktuellt anbudsområde, tex. 100 000 kr för anbudsområde Stockholm, får an-

budsgivaren dra av rabatt som lämnats för priskorgen. Rabatten dras av på respektive styckpris och avrundas till 2 decimaler. För priskorg 3 lämnas pris som i priskorg 2 men rabatt avräknas endast om priset överstiger rabattgränsen för respektive anbudsområdes priskorg 3 (300 000 SEK för Stockholm).” I Frågor och svar på s. 13 under rubriken ”Svar fråga 5” uppger Kommentus bl.a. följande: ”om kunden vid ett tillfälle beställer ett/eller flera uppdrag och det slutliga fakturerade priset för uppdraget/en överstiger 100 000 SEK ska den rabatt som anbudsgivaren offererat avräknas.”

Av angivna svar från Kommentus framgår att de offererade rabatternas inverkan på utvärderingen inte har någon koppling till de offererade rabatternas inverkan vid de verkliga avropen i upphandlingen. Vid utvärderingen beaktas två olika rabattsatser vilka är kopplade till priskorg 2 respektive 3. Dessutom anges två olika gränobelopp beroende på vilken priskorg som avses (100 000 respektive 300 000 SEK). Angående avropen nämns ingenting om olika rabattsatser eller olika gränobelopp och det finns ingen koppling mellan rabatt och priskorg. Skillnaden mellan rabatternas inverkan på å ena sidan utvärderingen och å andra sidan avropen innebär att den prismodell som Kommentus har angivit i förfrågningsunderlaget inte har någon verklighetsförankring och att utvärderingen härigenom kan komma att avgöras av en faktor (rabattsatser) som inte har motsvarande betydelse när avrop i upphandlingen senare ska genomföras. Prismodellen är således inte ägnad att leda till ett rättvisande resultat eller att få fram det bästa anbudet. Att offererade rabatter kan få en direkt avgörande betydelse för upphandlingens utgång bekräftas av det faktum att vinnande anbud, ICM, antagits som nummer 1 i upphandlingen. Trots att ICM har offererat höga priser per post i jämförelse med många andra anbudsgivare har ICM antagits som leverantör nr 1 i upphandlingen, till följd av att ICM har offererat mycket höga rabatter. Detta på grund av att ICM förutspår att dessa rabatter endast kommer att behöva ges vid väldigt få avropstillfällen. ICM:s höga postpriser kommer således i de allra flesta fall att bli de som ligger till grund för avropspriserna. Resultatet i upphandlingen har alltså blivit att en anbudsgivare med jämförelsevis mycket höga priser per post har antagits som leve-

rantör i nummer 1 i upphandlingen, enbart p.g.a. att det aktuella anbudet innehåller mycket höga rabatter som inte kommer att få tillnärmelsevis lika hög inverkan vid avropen som de fått vid utvärderingen. Detta visar med all önskvärd tydlighet att prismodellen inte har tillräcklig verklighetsförankring och att prismodellen inte säkerställer att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas. Detta har skett p.g.a. att prismodellen i förfrågningsunderlaget inte är ägnad att leda till ett rättvisande resultat och få fram det bästa anbudet. Prismodellen i förfrågningsunderlaget strider mot likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Skada

NFB kan komma att lida skada 16 kap. 2 § första stycket LOU eftersom NFB, om upphandlingen hade gjorts i enlighet med LOU, hade kunnat inkomma med anbud som utformats på annat sätt och därefter kunnat antas som leverantör i upphandlingen.

Kommentus bestrider bifall till ansökan om överprövning och anför bl.a. följande.

Förutsättningar att förkasta NFB:s anbud som orimligt lågt

NFB har skriftligen begärt en förklaring till NFB:s låga anbudspris och inte fått ett tillfredsställande svar (e-postmeddelande den 26 november 2009 samt svar den 1 december 2009). NFB har givits tillfälle att yttra sig över Kommentus skäl för att förkasta anbudet med beaktande av NFB:s lämnade förklaring (e-postmeddelande den 9 december 2009). Kommentus har således uppfyllt de formkrav som stadgas i 12 kap. 3 § LOU. Kommentus har förkastat NFB:s anbud med anledning av att bolaget har lämnat 0 kr på prislistans fasta del. Anbudet har förkastats för att skydda NFB mot upphandlande myndighets godtycke. För det fall bolagets anbud inte hade förkastats så skulle detta ha resulterat i att de upphandlande myndigheterna vid samtliga tillfällen skulle välja att avropa fast pris istället för per timme, eftersom myndigheten då inte behöver betala för flyttuppdraget. För det fall NFB:s anbud inte hade förkastats så skulle detta med stor sannolikhet ha resulterat

i att bolaget hade tvingats tacka nej till i stort sett samtliga flyttuppdrag. Ett sådant avtal är varken upphandlande myndigheter eller NFB betjänt av. Den dom som NFB hänvisar till saknar relevans eftersom anbudet i det aktuella avgörandet hade förkastats p.g.a. att poster offererats orimligt lågt. NFB har däremot offererat 0 kr på hela prislistans fasta del. Att ICM:s totala anbudspris är lägre än NFB:s och att det trots detta inte har förkastats beror på att bolagets prissättning skiljer sig från NFB:s samt att bolaget har lämnat en godtagbar förklaring.

Av förfrågningsunderlagets ramavtal p. 12.4.1 framgår att ersättning för flyttuppdrag kan utgöras av fast pris per hyll-/kvadrat-/kvm eller löpande per timme. NFB har anfört att uppgiften om kunders ensidiga rätt att välja debiteringsform är ny och inte har framkommit i upphandlingen. I svar på förtydligande den 6 oktober 2009 framgår dock att kunden kan komma att välja vad som ska avropas. Att kunden väljer vilka tjänster som ska avropas torde dessutom vara en självklar förutsättning för ett fungerande avtal. Även NFB:s resonemang, att leverantören i samråd med kunden väljer debiteringsform, torde resultera i att kunden vill ha ett fast pris eftersom detta inte kostar denne något. Att en kund skulle gå med på att betala för en tjänst som denne kan få gratis är osannolikt. För det fall kunden önskar avropa enligt prislistans fasta del (dvs. gratis) och NFB endast är beredd att offera enligt timprislistan så innebär detta i praktiken att NFB inte har lämnat ett fullständigt anbud. Bolagets anbud skulle då istället på denna grund ha uteslutits från upphandlingen.

Referensfrågorna

De referenser som har använts i upphandlingen syftar till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Referensfrågorna har klart och tydligt formulerats och varit kända för anbudsgivarna redan i förfrågningsunderlaget. Det har framgått att dessa frågor skulle bedöma anbudsgivarens kvalitet. Av avgörande från Kammarrätten i Göteborg framgår dessutom att referenstagning gällande anbudsgivarens utförande av tjänster i tidigare sammanhang, däribland anbudsgivarens administrativa hantering av tjäns-

ter, leverans i rätt tid, dialog med beställaren och service mot abonnenterna samt entreprenadens prisvärdhet, utgör godtagbara tilldelningskriterier. Även om domstolen skulle finna att referenserna som används vid utvärdering av kvalitet skulle brista i något hänseende så innebär inte detta att NFB lidit eller kan komma att lida skada eftersom bolagets anbud förkastats innan tilldelningskriteriet kvalitet utvärderades.

Prismodellens utformning

Upphandlingens prismodell baseras på upphandlande myndigheters tidigare beställning av flyttjänster och en preliminär beräkning av framtida avrop. Det kan omöjligt anses strida mot LOU att en upphandlande myndighets prismodell inte exakt avspeglar verkligheten. Anbudsgivarna har under samma förutsättningar kunnat offerera pris och påverka prisutvärderingen. Prismodellen kan därmed inte anses strida mot likabehandlingsprincipen eller på annat sett mot LOU. De avgöranden som NFB hänvisar till avser förhållandet att viktningen från början inte var känd för anbudsgivaren och upphandlande myndighet först i samband med utvärderingen konstruerade/justerade utvärderingsmodellen. I avgörandet från regeringsrätten ansåg dessutom domstolen att ett sådant förfarande, under vissa förutsättningar, inte strider mot LOU.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 12 kap. 1 § LOU gäller följande. En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Enligt 12 kap. 3 § LOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

En begäran om förklaring kan gälla

1. om anbudsgivaren kan utnyttja särskilt kostnadseffektiva metoder att fullgöra kontraktet,
2. om anbudsgivaren kan utnyttja tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden för att fullgöra kontraktet,
3. egenarten hos de varor, tjänster eller byggentreprenader som föreslås av anbudsgivaren,
4. om anbudsgivaren iakttar de bestämmelser om arbetarskydd och arbetsförhållanden som gäller på den ort där kontraktet ska fullgöras, och
5. om anbudsgivaren fått möjlighet att erhålla statligt stöd.

Den upphandlande myndigheten ska ge anbudsgivaren tillfälle att yttra sig över myndighetens skäl för att förkasta anbudet med beaktande av de lämnade förklaringarna.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Av principen om likabehandling av leverantörer följer att samtliga anbud ska vara i överensstämmelse med bestämmelserna i förfrågningsunderlaget för att säkra möjligheten till en objektiv jämförelse av anbuden. Lika-behandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 2 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande enheten brutit mot LOU.

Enligt bestämmelserna i 12 kap. 3 § LOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud, som har ett onormalt lågt anbudspris. Av tredje stycket

samma paragraf framgår att upphandlande enhet ska ge anbudsgivaren tillfälle att yttra sig över myndighetens skäl för att förkasta anbudet med beaktande av de lämnade förklaringarna. Bakgrunden till bestämmelsen är att skydda anbudsgivare mot att en upphandlande myndighet mer eller mindre godtyckligt utesluter anbud som den inte anser seriösa. Vidare torde möjligheten att utesluta sådana anbud även ha tillkommit för att upphandlande myndigheter inte ska behöva anta anbud i situationer där det framstår som osannolikt att leverantören kommer att kunna leverera upphandlingsföremålet till det offererade priset eller överhuvudtaget. Det ankommer på upphandlande myndighet att visa att anbudsgivaren inte är i stånd att genomföra kontraktet i fråga.

Det är ostridigt i målet att NFB uppgivit 0 kr på de poster i förfrågningsunderlaget som avser prislistans fasta del. NFB har anfört att Kommentus inte angivit några skäl till varför man avser att förkasta NFB:s anbud och sålunda inte heller berett NFB tillfälle att yttra sig över skälen. Förvaltningsrätten anser att skälen till varför Kommentus avsåg att förkasta NFB:s anbud klart framgår av den e-postkonversation mellan Kommentus och NFB som åberopats i målet. Av handlingarna i målet framgår nämligen att Kommentus berett NFB tillfälle att yttra sig, dels den 26 november 2009, dels, efter replik, den 9 december 2009, varefter NFB gavs möjlighet till att ytterligare förklara sig senast den 14 december 2009. Att någon ytterligare skriftväxling i frågan skett efter den 9 december 2009 framgår inte. Förvaltningsrätten finner därmed att Kommentus gjort vad som på det ankommer med anledning av 12 kap. 3 § LOU.

NFB har vidare anfört att det inte framgår någonstans i upphandlingsdokumentationen att kunden ensidigt kan välja debiteringsform utan ansett att detta får förutsättas bestämmas mellan avropande myndighet och leverantör. NFB uppger att det anser att de förklaringar bolaget givit till prissättningen varit objektivt godtagbara. Regeringsrätten har i RÅ 2002 ref. 50 uttalat att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte

är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när. Av det svar som Kommentus gav NFB i e-post-meddelande den 26 november 2009 framgår att NFB upplysts om förhållandet att det är kunden som väljer vad som ska avropas, flyttjänst per timme eller Internt/externt flyttuppdrag. Mot den bakgrunden, samt med beaktande av det som framgår av åberopad e-postkorrespondens, anser inte förvaltningsrätten att NFB:s förklaring till sin prissättning är godtagbar.

Mot den nu angivna bakgrunden finner förvaltningsrätten att Kommentus haft fog för sitt beslut att förkasta NFB:s anbud. Skäl för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU föreligger därmed inte i denna del. Vid sådana förhållanden saknas skäl att pröva det som NFB anför avseende referensutvärdering och prismodell eftersom NFB ändå inte lidit eller kunnat lida skada då bolagets anbud redan rätteligen förkastats.

Bolagets ansökan om överprövning ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Annika Sandström

chefsrådman

Föredragande har varit Elisabeth Larsson.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records. It emphasizes that proper record-keeping is essential for ensuring the integrity and reliability of the data collected. This section also outlines the various methods used to collect and analyze the data, highlighting the challenges faced during the process.

The second part of the document provides a detailed analysis of the results. It compares the findings with previous studies and discusses the implications of the research. The authors conclude that the results are significant and provide valuable insights into the phenomenon being studied. They also suggest areas for further research and practical applications of the findings.

The third part of the document discusses the limitations of the study and the potential for future research. It acknowledges that there are several factors that could have influenced the results and that further investigation is needed to confirm the findings. The authors also discuss the potential for the research to be applied in other contexts and the importance of continued research in this field.

In conclusion, the document highlights the importance of accurate record-keeping and the value of the research findings. It emphasizes the need for continued research and the application of the findings in practice. The authors express their gratitude to the funding agencies and the participants who made the study possible.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

